

STEMMEN

DOOR N. VAN DER VLIS

I EDEREN keer dien morgen werd de stoel van den jongenheer van Zuilen met een ruk naar achteren geschoven en begon hij heen en weer te loopen langs het plumpe eikenhouten bureau, tot hij neerviel op den breeden armstoel, die met het platgezeten bruine kussen, rustig, onbewogen, wachtte . . .

Dan viel de stilte weer . . .

Ook de oude heer van Zuilen werkte niet rustig.

Zijn ijver scheen met die van Alex op eenmaal verdwenen en elken keer, als met een stroef geluid de stoel opnieuw achteruit schoof, zag hij snel op, glimlachte even, prikte een gaatje in het vloei-blad, boog zich over zijn brieven en trachtte Alex te kalmeeren, wat aanvankelijk scheen te gelukken . . .

Maar tegen elven hielp ook dit niet meer en opstaande, stelde Alex aan-nemelijk voor: „Ik kon toch eigenlijk best eens gaan hooren . . . Ik kan in een kwartier terug zijn . . .”

„Welnee . . . kerel . . . ze zouden toch dadelijk bellen als je komen moest en dan kon je nog beter telefoneren toch, doe het maar niet, het geeft zoo'n onrust en het helpt niet . . .”

En toen Alex ijsbeerend heen en weer bleef gaan, onophoudelijk nu, blijkbaar zonder de minste neiging om vooreerst te gaan zitten, kalmeerde de vader: „Kalm aan nou maar jongen, je maakt je veel te druk . . .”

„Ja ja vader, maar Lucie is zoo zwak . . . enne . . .”

De oude heer plantte zijn elleboog op het bureau, schoof de brieven van zich en turend naar buiten, waar het helle zonlicht schitterde op de deinende golven van de rivier, dacht hij aan vroeger tijden, toen hij óók zoo gezeten en heen en weer gegaan was in zijn kantoor als Alex nu, de ééne vreeselijke gebeurtenis na de andere zich voorstellend en, geschrokken, dade-

lijk verduwend. . . .

Och, hij begreep die onrust immers zoo goed . . . trouwens nu nog, voelde hij zich ver van kalm . . . Het ging hier voor hem ook om zijn eerste kleinkind . . . een meisje, een jongen misschien . . . die zijn naam zou dragen . . . waarin hij de toekomst zou zien . . . Nou ja, een meisje was ook goed, wel zeker . . . maar een jongen . . .”

En toen, in de gevallen stilte, waar ieder voortspoon aan zijn eigen gedachten . . . rinkelde onverwacht, scherp en schel de telefoon . . . De oude heer van Zuilen had hem al gegrepen, gebarend naar Alex, die met twee groote stappen naast hem komend, de handen gesteund op het bureauvlak, gespannen meeluisterde . . .

„Ja we komen. . . Geen haast? Maar we komen toch meteen maar. . .” De vader legde de haak neer, keek Alex aan.

„Kom kerel, daar gaat ie dan. . . . geen haast hoor, de verpleegster is er net. . . we zijn met de wagen zoo thuis . . .”

Geen twee minuten later gleden ze over den gladgeplaveiden straatweg, die grijs spiegelend wegvluchtte onder de wielen vandaan . . . en nog enkele minuten later stonden ze al in de gang van het hooge hoekhuis op de gracht, waar alles op eenmaal veranderd leek. . . Geruischloos, de voeten in zachtwollen pantoffels, ging de zuster, in een helderblauwe japon met witte schort, op en neer, rustig knikkend naar de beide heeren, die vreemd onwennig, eenigszins met hun houding verlegen, stonden in een breede lichte gang, waar het heldere zonlicht door het hooge gekleurde raam lachend naar binnen viel en grijzige stofjes dansen deed langs haar glanzende banen. . .

„'k Ga even naar boven,” verbrak Alex het eerst de stilte, „'k kom zoo terug. . .”

Geen twee uren daarna, die voor de

betrokkenen eindeloos leken geduurd te hebben, lag in de al maanden gereede wieg met het rose satijnen bekleedsel, een kleine jongen met een rood gerimpeld gezichtje en stond bij het bed van de moeder een gelukkige jonge vader, die sprakeloos van blijdschap al maar zachtjes streek over de smalle witte hand van zijn vrouw. . .

Maar dien zelfden avond, toen allen waren heengegaan en Alex, de zuster op de kamer wetend, waaruit ze hem lachend had weggestuurd, zijn hoofd in de handen gesteund, bepeinsde, hoe jammer het toch was, dat Lucie's ouders dit niet meer beleefden, . . . tóén gebeurde het. . .

Haastige voetstappen kwamen de trap af, het volgende oogenblik stond de aldoor zoo rustig gebleven verpleegster in de kamer, de oogen felontsteld wijd open. . . „mijnheer, ik . . . mevrouw is. . .”

„Wat?”

Een ondeelbaar oogenblik bleven die beiden roerloos in de kamer, toen was Alex de kamer uit, de trap op, de slaapkamer binnen, waar Lucie onherkenbaar lag. . . angstig, worstelend. . . machteloos. . .

„De dokter. . .”

De telefoonbel rinkelde al, kort daarop stopte met een even knarsend aanzetten van de remmen, de doktersauto voor het hoekhuis, kwam een vlugge stap de trap op, de kamer binnen, waar Lucie lag in een tweede benauwdheid en Alex, doodelijk wit, wanhopig trachtte te helpen. . .

Nog dienzelfden avond stierf zij, plotseling en onverwacht, in een nieuwe benauwdheid.

En terwijl Alex, zijn vreugdige blijheid geworden tot een niet te omvatten smart, zich boog over het bed, de handen samengeklemd, begon in de doodstille kamer, waaruit de zuster zich schreiend had teruggetrokken, het kindje in de al zoo lang gereede wieg, klage-lijk te schreien.

II

In de warmzoele, al maar neervalende zomerregen, lag de gracht uitgestorven, blinkend nat.

Voor de ramen van het hoekhuis, waar de droeve buitenwereld volkomen werd buitengesloten, hingen de gordijnen als vreemde doode dingen. De menschen daarbinnen spraken woorden van troost tot den jongen man, die zwijgend zat in de donkerstille kamer, maar als ze verder liepen, tot het andere einde, als ze neerkeken naar den grond, geen woorden meer vindend nu, wisten ze, elk voor zich, gesproken te hebben zonder doel, wisten ze, de ziel van dien mensch niet geraakt te hebben, wisten ze hun zoo oprecht gemeende troost afgegleden langs de toegesloten deur van Alex' hart.

Dan zaten ze zwijgend. tot weer een ander binnentrad, nieuwe zinnen sprak met dezelfde inhoud, ook verder ging en stil voorzichtig zich neerzette.

Af en toe, maar veraf en onduidelijk klonk het schreien van een kindje. . . . Was het boven gebracht?

De oude grijze dominee naast Alex had geen woord gesproken toen hij binnenkwam, hij had zoo maar aldoor gezeten naast den jongen man, dien op eenmaal, een bijna al te zwaar te dragen kruis te torsen had in zijn tot nu toe zoo gelukkig verlopen leven. . . .

Dan kwam er langs de blinkend natte gracht het getrappel van paardenhoeven, die stilhielden vlak om den hoek.

Alex schokte op. en wierp een hopelooze blik naar de donkeronbeveeglijke kist in de aangrenzende kamer en zijn ontstelde oogen zochten die van de moeder.

„Jongen.”

De deur werd opengedaan en onbewust bijna, toch herademend, stonden ze allen op, wachtend op het oogenblik, dat ze zouden worden aangewezen,

de voorgaanden te volgen

Met gewende bewegingen van hun sterke handen droegen de dragers de kist naar buiten en in Alex kwam op dat oogenblik de sprakeloze verbazing, die voor een oogenblik al het andere verduwde, dat hij dit niet belette, dat hij dit toeliet, zoo maar zonder een hand uit te steken en die menschen, die donker gekleede menschen met hun strakke, onbewogen gezichten ongehinderd begaan liet

En dan ging hijzelf al, in steeds dezelfde verwondering, alsof dit alles maar een droom was en straks de werkelijkheid ten volle weerkeeren zou, alsof een vreemde hem voortduwde en hem gaan deed, waarheen hij niet wilde. . .

Een oogenblik gingen ze onder de nog immer neervallende regen, streek een vochtige aardgeur langs hun hoofden. . . dan stapten ze in het wachtende rijtuig, waarvoor de groote fiere paarden, ongeduldig, af en toe de hoeven met een zacht dof geluidje verzetten en de droppels schudden van hun donkere koppen. . .

Ze reden al.

Achter het droefgeestig-zwarte gordijntje zaten ze met hun drieën, de moeder, de vader, de zoon. . .

Soms schoven de wielen berustigend langs het plaveisel van stille wegen, dan hinderlijk rumoerig over harde botsende straatsteenen. . . Geen woord viel tusschen hen drieën.

Er was geen uitzicht naar de wereld buiten, die door het zwarte gordijn volkomen was weggesloten, er was alleen het zien naar binnen, waar de smart woonde.

„Alex. . .”

„Ja. . moeder. . .”

Stilte weer.

Wat was er te zeggen, hoe was het aan te raken, dat haar moederhart nier ineenkromp en haar oogen niet openbaren zouden, de eigen smart, om haar jongen, haar eenigen zoon. . .

Het rijtuig vervolgde zijn trage gang,

daarachter kwamen de anderen; gelijkmatig met ingehouden tred, stapten de donkere paarden, terwijl almaar onzichtbaar voor de inzittenden, de zoete zomerregen neersijpelde en de droge aarde weldadig verfrischte. . .

Met een voorzichtige schok stond de wagen.

De vader stapte het eerst naar buiten, dan volgde de moeder. Even legde ze haar kleine hand op die van haar zoon. . . „Kom jongen. . . .” En tegelijk beleefde ze scherp en helder het oogenblik van de trouwdag weer, toen Alex en Lucie, zoo stralend en gelukkig voor haar uit, de deur van de kerk waren binnengegaan. . . Hoe lang was dat geleden. Was het gisteren geweest, eergisteren misschien. . . ?

En dan gingen ze al. . .

Achter hen zouden de anderen zeker wel volgen, ze zagen er niet naar, ze letten er niet op. . . Ze gingen met hun drieën achter het zoo plotseling weggerukte aan. . . zijn vrouw en. . . hun dochter toch. . .

Bij de open groeve, waar de dragers hun last neerzetten op de vochtige geurige aarde, schaarden ze zich tot een kring. . . de dominee trad naar voren. . .

Had hij thuis niet precies geweten, wat hij zeggen wilde?

Had hij het dan alles niet woordelijk en nauwkeurig geweten? Maar waarom vielen al die zinnen dan uit hem weg en waarom zei hij zoo gansch andere woorden, dan zijn bedoeling was geweest?

Kwam het omdat hij op eenmaal Alex zag. . . . wiens oogen in één intense spanning rusten bleven op de smalle donkere kist, alsof het nooit bestaan zou, dat hij zonder dien aanblik, zonder dit vlak en tastbaar, dichtbij te weten, weer terug keeren kon tot het leven, dat hem toch weer roepen moest met zijn dwingende stem en dat toch zijn antwoord hem weer afdwingen zou?

Zijn grijze haar woei zachtjes heen en weer . . . zijn oude gerimpelde hand gebaarde . . . terwijl hij probeerde te spreken, niet tot de moederlooze, maar tot één, die weer in het leven zou hebben te staan als te voren, die zijn taak weer zou hebben op te vatten als te voren, omdat God zelf hem nog zette middenin dat leven . . .

„Ik weet, welk een groote smart God over u gebracht heeft,” eindigde hij, „maar ik weet ook zoo'n gezegende troost . . . Het is voor ons allen zoo ontzaglijk moeilijk, om haar over te geven aan Hem, Die haar opeischte, maar het is toch voor haar zoo onbegrijpelijk heerlijk om bij God te zijn, in het Huis met de vele woningen, in den schoonen Hemel zelf . . . Kunnen we haar deze zegen misgunnen? We kunnen alleen maar bidden, of God ons, achterblijvenden, nabij wil zijn, of Hij ons willig maken zal tot de taak, die elk van ons weer wacht op deze aarde, totdat Hij ook ons roept in Zijn Vaderhuis . . .

En Hij zal ons nabij zijn, Hij zal ons niet verlaten. Zijn machtige Vaderhand zal u niet loslaten . . .”

De oogen van den jongen vader hadden de troosteloze kist losgelaten en volgden de hand van den ouden dominee, die zich hief naar den hemel boven hen . . .

Was er dan toch ergens een straal van licht, was toch ergens een blank verschiet . . .

Even langzaam, als ze gekomen waren, trokken ze terug, reden ze door de stille straten onder de bedekte lucht, waaruit het opgehouden had te regenen.

Een oogenblik gingen ze weer onder de milde zomerlucht, dan stonden ze allen opnieuw in de kamer, waar de duistere donkerheid nog onveranderd heerschte . . .

Maar doorlopend naar de kamer boven, kwam Alex het vertrek in, waar de rosebekleede wieg onveranderd

stond en boog zich over het kleine slapende menschje.

Voorzichtig nam hij het witte bundeltje in zijn armen, stond er mee in de donkere kamer en voor het eerst sinds die dagen, zag hij met aandacht op het jongetje neer.

Was het de stem van het leven, die tot antwoorden drong?

Of was het de stem van God? . . .

Toen, met een snik, legde hij het kindje terug in de wieg, waar het rustig verder sliep, met het kleine hulpeloze gezichtje, het mondje even open . . .

III

In den stralend helderen morgen gingen ze samen . . . de vader en de zoon, met gelijke langzaam-groote stappen, tot ze kwamen bij het oude kantoor met de hooge donkere zolders daarboven.

Voor de deur stonden ze even en zagen naar de schepen op de blank lichte rivier . . . de schepen, die laden moesten.

Een telegrambesteller reed op hen aan, overhandigde een groen toegevoegen couvert . . .

De oude heer las het door, tuurde naar de dichtstbijliggende boot. In de verte rinkelde, helder tinkelend geluid in den blij lichten morgen, het belletje van den telegrambesteller nog . . .

Aarzelend even zag de vader opzij.

„Alex, hier . . . Plankers vraagt om 200 baal . . .” en hij bedacht hoe Alex altijd de eerste geweest was, die met een vlugge beweging het gebrachte telegram opengeritst en gelezen had . . .

Alex las op zijn beurt, tuurde dan ook langs de booten in het water.

Het was opnieuw de stem van het leven, het was opnieuw de stem van God, die tot antwoorden drong.

„Die moeten vandaag nog verstuurd worden, Alex . . .”

Een oogenblik bleven ze zwijgend kijken naar het beweeglijke water,

BRIEVEN UIT INDIË

ONS ZENDINGSFEEST

DOOR M. A. M. RENES—BOLDINGH

NU is 't Zendingsfeest in Batakland, en 't is een stralende Zondagmorgen. De zon heeft dadelijk bij haar opkomst om zes uur, reeds kans gezien, om door de lichte nevelen heen te dringen, die immer weer in den nanacht het dal komen bedekken. De laatste flarden van den nachtsluier pronken nog als gouds-doorweven donsjes voor de bergwanden, maar de dalwind neemt ze zachtjes op en draagt ze de grillige rotsklooven in, waar ze wachten kunnen, tot Silindoeng hen weer noodig heeft.

De klokken van Pea Radja, de goede moederkerk van heel Batakland, luiden nog eens zoo vroolijk en noodend als anders. Ergens van uit den bergwand antwoordt een stem, en nog een. Een paar torentjes in 't dal beginnen spoedig ook mee te zingen, en dan komen langs alle wegen en bergpaadjes en glibberige sawahwallen de feestelijke kerkgangers aangewandeld. De jonge meisjes hebben de mooiste bontzijden sjaals over de schouders geslagen en de gouden haarnaalden sieren den zwaren, zwarten haarwring.

De getrouwde vrouwen dragen de meer soliede eigengeweven Bataksche schouderdoek, die er op berekend is, dat er ook een kind in meegenomen kan worden. Stemmig donkerpurper en donkerblauw zijn die doeken, een enkel aarzelend wit lijntje geeft wat kleur er aan, en de randen zijn versierd met veel helder kralenborduur en bonte franje.

De kerkgangers loopen ouder gewoonte achter elkaar, mannen en vrouwen streng afgezonderd. Dat is zoo de oude adat in Batakland. Eveneens is 't adat, dat er niet luidop gelachen en gepraat mag worden onderweg. Maar op de vaak ontroerend zachte gezichtjes der meisjes, en op de zorgelijke trekken der ouderen, die reeds zoo dikwijls den

nood en 't leed in de oogen hebben gezien, ligt toch de vroolijke glans van den dag, die nu wordt ingeluid. 't Is immers ook een echte ari pesta, een feestdag voor Christen-Batakland. Want 't is geen kleinigheid, wanneer een jonge inheemsche kerk zich zoo van haar plichten tegenover God en menschen bewust is, dat ze zelf reeds zendingen uitzendt naar 't Mohamedaansche Zuiden, om aan de daarwonende volksgenooten het blijde Evangelie te brengen. Daar is veel goede wil voor noodig, maar ook veel geld. En 't is nu 't feest van den dag, om de lasten mee te helpen dragen; en als daarbij dan nog de zon zoo schijnt als dezen morgen, dan moet er over alle dingen van 't leven wel een glans van verheerlijking komen.

Door de wijdopen vensters van de Pea Radja kerk komen de orgeltonen al naar buiten en door de versierde deuropening, waaromheen de geel verdrogende bladspitsen der rondgebogen palmladeren zachtjes ritselen in den tochtwind, stappen al vroege kerkgangers naar binnen. Meer echter blijven buiten, nog wat talmen op de stoepen en beschaduwde walletjes rondom 't kerkerrein. Daar worden baby's bezonderd en snel nog even geholpen of gevoed, opdat de moeder straks in de kerk een oogenblikje rustig zal kunnen kijken en luisteren.

In Pea Radja is voor de gewone Zondagsche kerkdiensten de gewoonte van kinderen meenemen reeds lang afgeschaft, maar in de meer afgelegen kerkjes is 't nog gebruik om ze mee te brengen, zoodat de pandita nu en dan overstemd wordt door uitbrekend kindergeschrei, kijvende moederstemmen of hondgeblaf. Of 't gebeurt, dat iets grootere kinderen 't gehoor in opschudding brengen door de overhaaste manier waarop ze de kerk uit moeten loopen.

L